

2^ο Εβδομαδιαίο Δελτίο για τις Οικονομικές Επιπτώσεις του Κορωνοϊού

Ευρωπαϊκές Εξελίξεις (20/03 – 27/03)

"We need to work on a common debt instrument issued by a European institution to raise funds on the market on the same basis and to the benefits of all member states" - *Letter of BE, EL, ES, FR, IE, IT, LU, PT, SL to the President of European Council*

"At this stage, we invite the Eurogroup to present proposals to us within two weeks." - *Conclusions of the European Council, 26/03/2020*

"There are no limits to our commitment to the euro" - *Christine Lagarde*

- Επικύρωση της προσωρινής άρσης του ορίου 33% που ίσχυε για την αγορά κρατικών ομολόγων

ECB

- Επικύρωση της απόφασης για προσωρινή αναστολή όρων του Συμφώνου Σταθερότητας & Ανάπτυξης

ECOFIN

Μέτρα εθνικών κυβερνήσεων (20/03 – 27/03)

Γερμανία: Το κοινοβούλιο ενέκρινε τον συμπληρωματικό προϋπολογισμό ύψους €156 δισ. καθώς και τη δημιουργία ταμείου σταθερότητας ύψους €600 δισ. αναστέλλοντας έτσι το όριο του 0,35% του ΑΕΠ για τον δημόσιο δανεισμό.

Δανία: Στήριξη της αγοράς εργασίας με καταβολή του 75% του μισθού σε εργαζόμενους επιχειρήσεων που χρειάζεται να απολύσουν πάνω από το 30% του προσωπικού τους ή πάνω από 50 εργαζόμενους. Εκτιμώμενη αξία μέτρου: 11% του ΑΕΠ

ΗΠΑ:

- Συμφωνία Δημοκρατικών και Ρεπουμπλικανών για πακέτο στήριξης ύψους \$2 τρισ.
- Απόφαση FED για, χωρίς όριο, αγορά κρατικών ομολόγων και άλλων τίτλων.

ΗΒ: Στήριξη μισθού των εργαζομένων κατά 80% με μέγιστο όριο τις £2500

Αυστραλία: Ανακοίνωση επιπλέον μέτρων ύψους 66 δισ. AUD

Καναδάς: Έγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο πακέτο 107 δισ. CAD

Ιαπωνία: Έναρξη συζητήσεων για δέσμη μέτρων αξίας ¥56 τρισ. (\$502 δισ.) που περιλαμβάνει και άμεσες πληρωμές σε πολίτες και επιχειρήσεις

Ινδία: Πακέτο στήριξης ύψους \$22 δισ. υπό τη μορφή άμεσων πληρωμών στους πολίτες και στήριξη του ασφαλιστικού ταμείου των οικοδόμων

Σιγκαπούρη: Πλέον του πακέτου μέτρων που ελήφθη τον Φεβρουάριο, ανακοινώθηκε επιπλέον χρηματοδότηση ύψους \$33.6 δισ.

Δημοσιονομικά μέτρα αντιμετώπισης των επιπτώσεων του Κορωνοϊού ως ποσοστό του ΑΕΠ (2019) μέχρι τις 24/03

	Άμεση Δημοσιονομική Αντίδραση	Αναβολή Καταβολής Φόρων	Λοιπά Μέτρα Ρευστότητας & Εγγυήσεων ¹
Γαλλία	1,1%	9,4%	12,4%
Γερμανία	4,4%	14,6%	32,2%
Ουγγαρία	0,4%	8,3%	0,0%
Ιταλία	0,9%	13,0%	7,3%
Ισπανία	0,3%	2,0%	8,9%

Πηγή: Bruegel

¹ Αναφέρεται στους κλάδους της οικονομίας (ως ποσοστό του ΑΕΠ) τους οποίους καλύπτει το μέτρο και όχι στο συνολικό ποσό που έχει δεσμευθεί για παροχή ρευστότητας.

Ανάλυση μέτρων (16/03 – 27/03)

	ΗΠΑ	ΕΕ	Γαλλία	Ιταλία	Γερμανία	Αυστρία	Ισπανία	Καναδάς	Αυστραλία	ΗΒ
A. Δημοσιονομικά μέτρα (Σύνολο)	\$1,2 τρισ.	€37 δισ.	€46,5 δισ.	€26,7 δισ.	€156 δισ.	€25 δισ.	€18,1 δισ.	107 δισ. CAD	63,8 δισ. AUD	£139 δισ. (εκτίμηση ²)
B. Μέτρα Νομισματικής Πολιτικής (Σύνολο)	Απεριόριστο	€870 δισ.	-	-	-	-	-	-	Τουλάχιστον. 90 δισ. AUD	£200 δισ.
B1. Αγορές Ομολόγων	-	€750 δισ.	-	-	-	-	-	Δεν εξειδικεύεται	Δεν εξειδικεύεται	£200 δισ.
B2. Χρηματοδότηση τραπεζών	-	€120 δισ.	-	-	-	-	-	Δεν εξειδικεύεται	90 δισ. AUD	Δεν εξειδικεύεται
Γ. Δάνεια/Δανειακές Εγγυήσεις	\$800 δισ.	€40 δισ.	€300 δισ.	€135 δισ.	€500 δισ.	€9 δισ.	€110 δισ.	10 δισ. CAD	35 δισ. AUD	£330 δισ. ³
Δ. Μέτρα Στήριξης της Αγοράς Εργασίας⁴	\$250 δισ. (Αύξηση επιδόματος ανεργίας)	-	Κάλυψη μισθών κατά 70% ⁵	Πάγωμα απολύσεων & χρονική επέκταση επιδόματος ανεργίας	Χρηματοδότηση του υπάρχοντος συστήματος στήριξης εισοδήματος των ανέργων	-	Κάλυψη μισθών κατά 70% ⁶	-	-	Στήριξη μισθού κατά 80%

² Θα κυμανθεί ανάλογα με το συνολικό δημοσιονομικό κόστος στήριξης των μισθών.

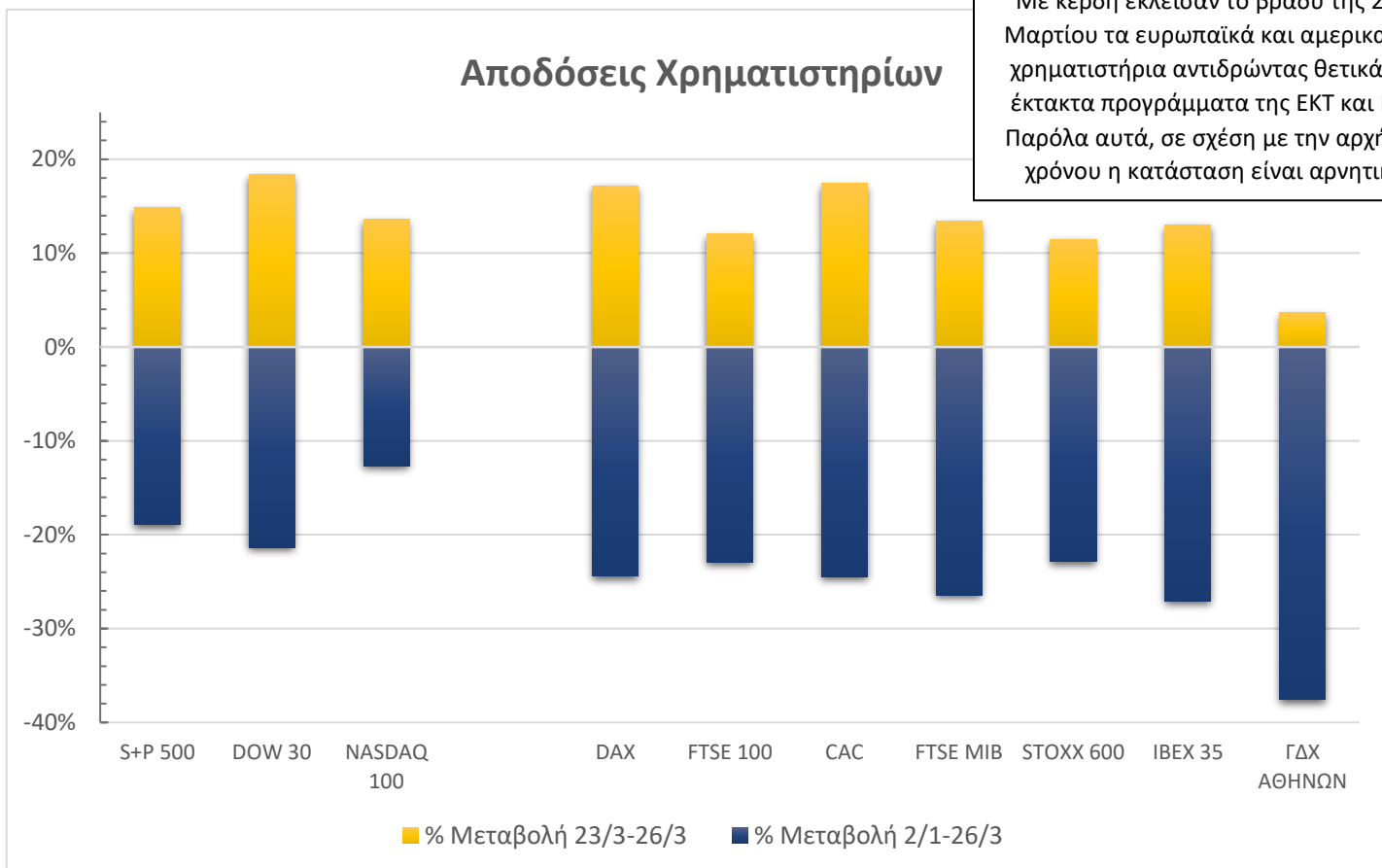
³ Από κοινού με την Τράπεζα της Αγγλίας

⁴ Το κόστος τους – εφόσον εξειδικεύεται – συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό δημοσιονομικό κόστος.

⁵ Για άτομα των οποίων η σύμβαση εργασίας έχει ανασταλεί προσωρινώς.

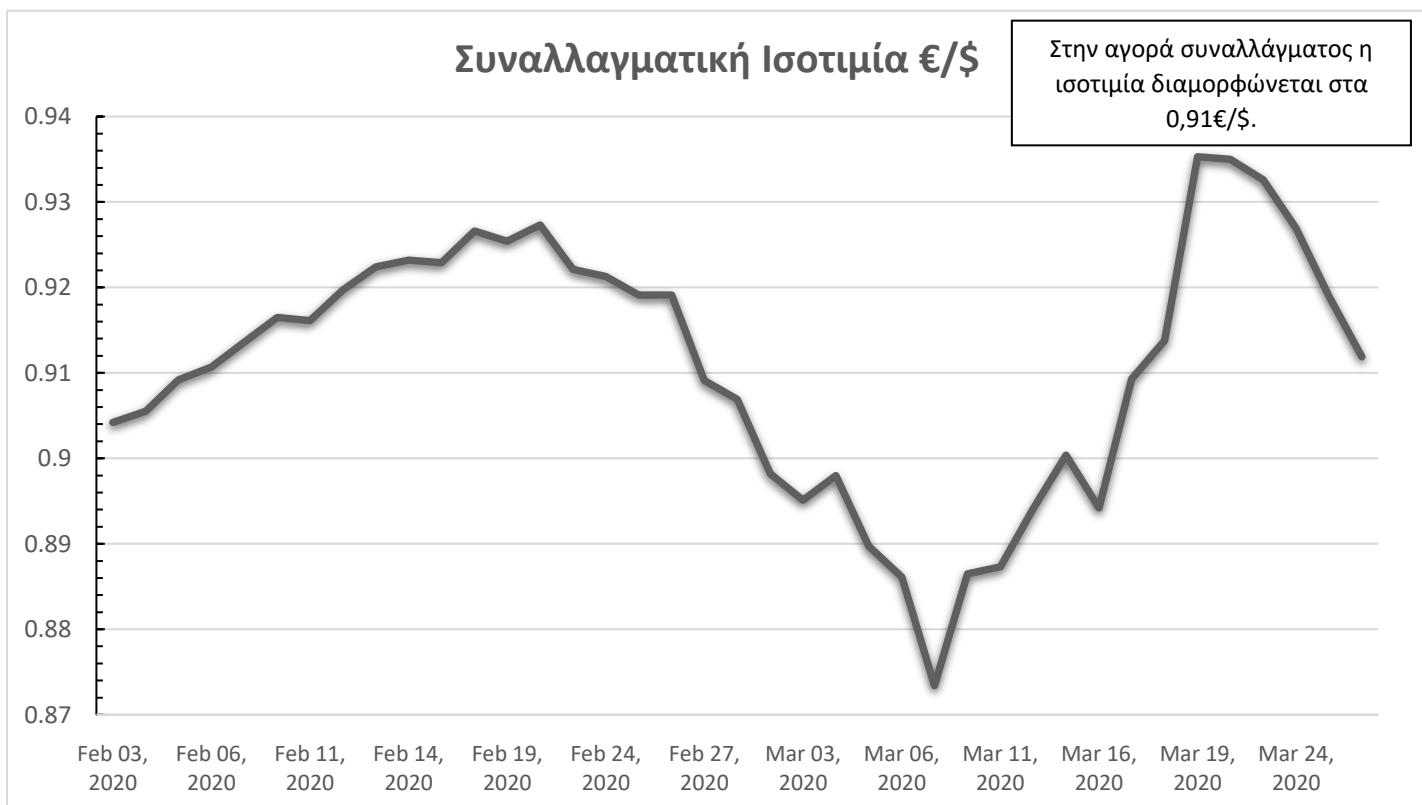
Οικονομικές Εξελίξεις (20/03 -27/03)

Αποδόσεις Χρηματιστηρίων

Πηγή: investing.com

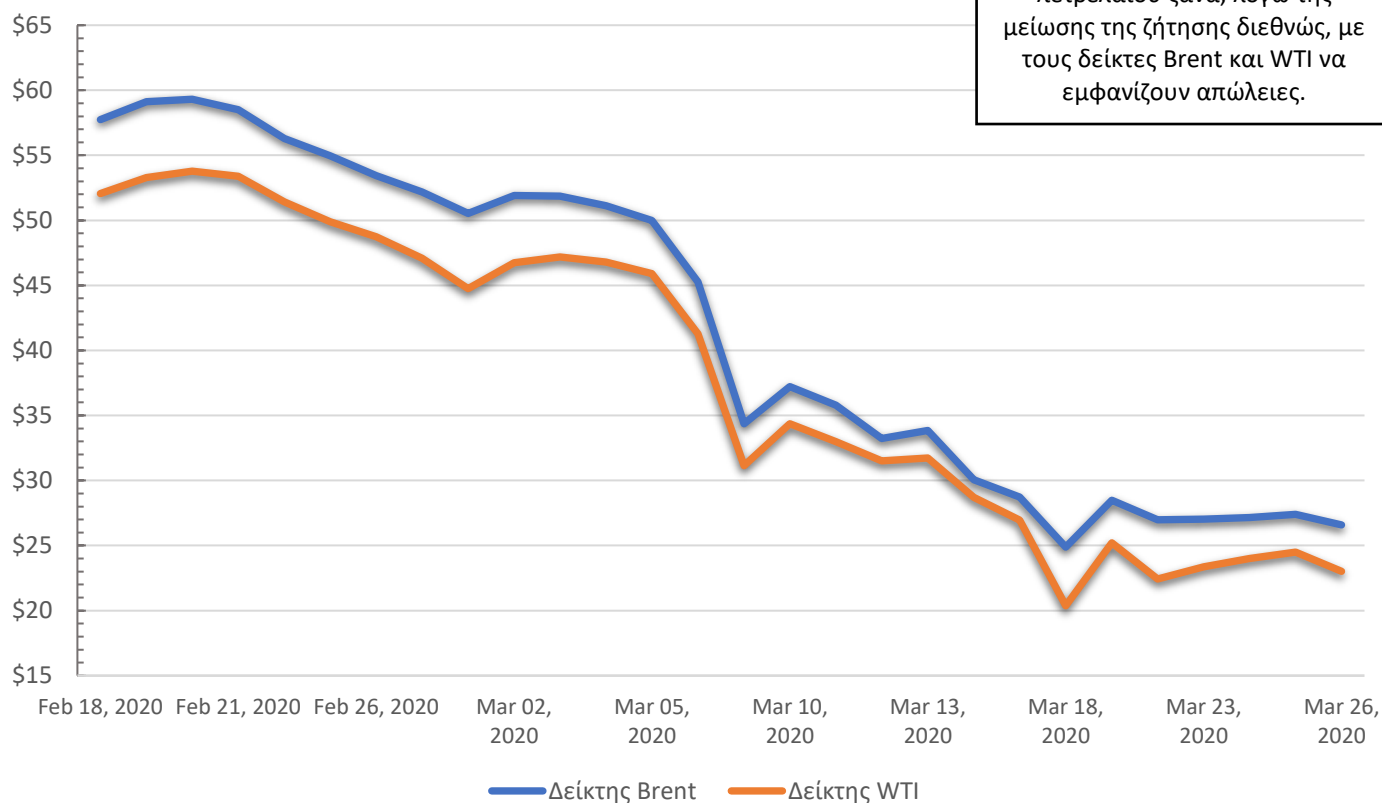
Συναλλαγματική Ισοτιμία €/€

Πηγή: investing.com

Τιμές Πετρελαίου (\$/βαρέλι)

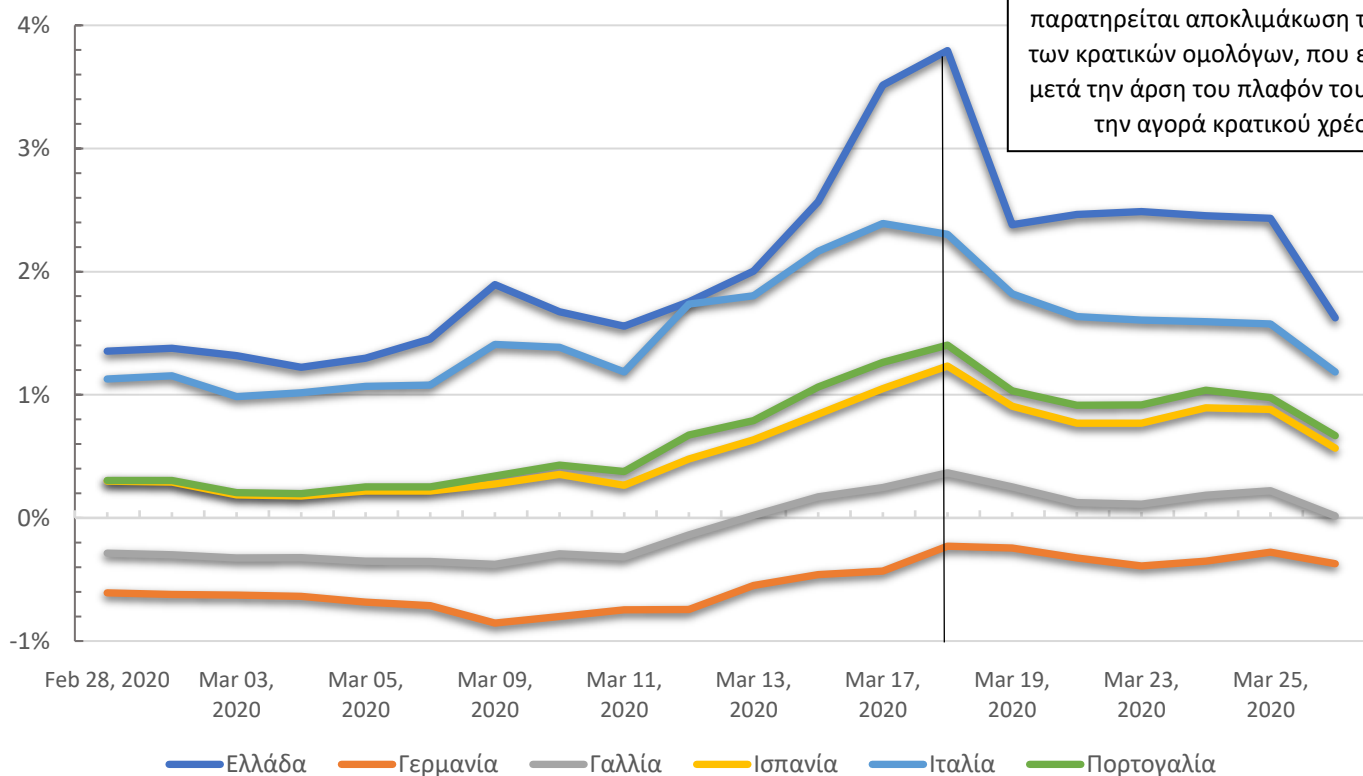
Πτωτικά κινείται η τιμή του πετρελαίου ξανά, λόγω της μείωσης της ζήτησης διεθνώς, με τους δείκτες Brent και WTI να εμφανίζουν απώλειες.

Πηγή: investing.com

Yields 10ετών Κρατικών Ομολόγων

Η κάθετη γραμμή στις 18 Μαρτίου 2020 σηματοδοτεί την εξαγγελία του εκτάκτου προγράμματος αγοράς ομολόγων από την ΕΚΤ. Έκτοτε παρατηρείται αποκλιμάκωση των yields των κρατικών ομολόγων, που εντείνεται μετά την άρση του πλαφόν του 33% για την αγορά κρατικού χρέους.

Πηγή: investing.com

Διαβάσαμε...

Από την αντίθετη πλευρά (Γερμανία, Ολλανδία, κ.ά.), υποστηρίζεται ότι μηχανισμοί επιμερισμού θα υποβαθμίσουν τη μεταρρυθμιστική προσπάθεια, διαιωνίζοντας το πρόβλημα. [Ενθαρρύνεται](#) η χρήση των ήδη διαθέσιμων μέσων και ειδικότερα η αξιοποίηση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ).

Πρόταση για την παροχή πιστωτικών γραμμών από τον ΕΜΣ διατύπωσε και το [Vox](#), τονίζοντας πως έτσι, τα κόστη δανεισμού θα ανεξαρτητοποιηθούν από τη δημοσιονομική κατάσταση του κάθε κράτους.

Ερευνητές του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης ξεκίνησαν την πλατφόρμα [Oxford COVID-19 Government Response Tracker](#) (OxCGRT), η οποία, με βάση 11 δείκτες, συγκρίνει την αυστηρότητα των στρατηγικών και των πολιτικών που έχουν υιοθετήσει διάφορα κράτη εξαιτίας της πανδημίας.

Μέσα σε δέκα μέρες η Ένωση πρέπει να βρει τη λύση. Αν η Ευρώπη δεν βοηθήσει όπως έκανε στο παρελθόν, τότε θα βασιστούμε στις δυνάμεις μας», δήλωσε ο Ιταλός Πρωθυπουργός, στην έκτακτη [Ευρωπαϊκή Σύνοδο Κορυφής](#), όπου Ιταλία και Ισπανία έθεσαν βέτο στο προσχέδιο του κειμένου συμπερασμάτων, ζητώντας πιο δραστικά μέτρα. Αυτή η στάση συμπληρώνει την επιστολή που έστειλαν εννέα ηγέτες προς τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, για την ενεργοποίηση όλων των κοινών δημοσιονομικών εργαλείων και διασφάλιση της οικονομικής αλληλεγγύης. Η Πρόεδρος της ΕΚΤ [ζήτησε](#) από τους Υπουργούς Οικονομικών της Ευρωζώνης να σκεφτούν σοβαρά την πρόταση ευρωομολόγων. [Έκκληση](#) για ευρωομόλογα έκαναν επίσης και πολλοί οικονομολόγοι, ώστε να αποφευχθεί να μετατραπεί η τωρινή κρίση σε μια δεύτερη κρίση δημοσίου χρέους.

Αναλυτές του [Bruegel](#) εξετάζουν τέσσερα πιθανά σενάρια για την Ευρωπαϊκή οικονομική διαχείριση της κρίσης:

1. Αναμονή, με την ελπίδα πως οι κινήσεις που έχουν ήδη γίνει επαρκούν
2. Αξιοποίηση πιστωτικών γραμμών του ΕΜΣ σε συνδυασμό με το πρόγραμμα των οριστικών νομισματικών συναλλαγών (OMTs)
3. Νέος μηχανισμός για την κοινή διαχείριση του χρέους της Ευρωζώνης
4. Εφάπαξ και από κοινού έκδοση χρέους για τη χρηματοδότηση των δαπανών για την αντιμετώπιση της πανδημίας

Το European Policy Centre επισημαίνει πως αυτή η κρίση θα μπορούσε να εξυπηρετήσει τους στόχους ψηφιοποίησης και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας της ΕΕ, καλλιεργώντας εύφορο έδαφος για συμπεριφορικές αλλαγές μέσω π.χ. στήριξης στην τηλεργασία και νέου φορολογικού μοντέλου προσανατολισμένου προς τη φορολόγηση των εκπομπών CO2 αντί της εργασίας.

Fabian Zuleeg, Janis Emmanouilidis, [EPC, 17.03.2020](#)

Οι ειδικοί του ΕΛΙΑΜΕΠ γράφουν για τις εξελίξεις:

«Το δίλημμα για την επόμενη ημέρα της Ευρώπης είναι αν ο τρόπος αντιμετώπισης της κρίσης σε υγειονομικό, οικονομικό και πολιτικό επίπεδο, θα είναι τέτοιος, ώστε να της επιτρέψει να γίνει παγκόσμιος παίκτης προχωρώντας σε περισσότερη ενοποίηση ή, αντίθετα, θα παραμείνει διαιρεμένη. Το παράδειγμα του ευρωομολόγου είναι χαρακτηριστικό. Αποτελεί ένα εργαλείο παγκόσμιας αυτονομίας για την Ευρώπη απέναντι σε επιθετικές ενέργειες, από άλλους μεγάλους παγκόσμιους πόλους, όπως Κίνα και ΗΠΑ. Σας θυμίζω την πίεση που άσκησε ο Τραμπ στην Ευρώπη με οικονομικές κυρώσεις για τον αγωγό Nord Stream, όπως και για το Ιράν. Εάν η Ευρώπη διέθετε ένα asset τύπου ευρωομολόγου θα μπορούσε να είχε απαντήσει πιο αποτελεσματικά.»

Γιώργος Παγουλάτος, Γενικός Διευθυντής του ΕΛΙΑΜΕΠ, liberal.gr, 26/3/20

«Η πρόταση για ευρεία χρηματοδότηση κρατών από τον ΕΜΣ χωρίς δεσμεύσεις, δεν είναι αποδεκτή από χώρες όπως η Γερμανία και η Ολλανδία, οι οποίες φοβούνται μια νέα κρίση χρέους. Η απόσταση που χωρίζει τις δύο πλευρές είναι προς το παρόν μεγάλη και είναι πολύ πιθανό να έχουμε μια επανάληψη της ιδιαίτερα αναποτελεσματικής προσέγγισης "βλέποντας και κάνοντας" (kicking the can down the road) που επικράτησε κατά τη διαχείριση και της προηγούμενης κρίσης.»

Δημήτρης Κατσίκας, Επικεφαλής του Παρατηρητηρίου για την Ελληνική και Ευρωπαϊκή Οικονομία του ΕΛΙΑΜΕΠ, capital.gr, 19/3/20

«Εάν τα ευρωομόλογα με το όνομα Corona bonds μπορούν να γίνουν πολιτικά αποδεκτά, θα εξαρτηθεί ουσιαστικά από την υπέρβαση μιας μόνιμης αιτίας σφαλμάτων στη ζώνη του ευρώ: δηλαδή της απουσίας εμπιστοσύνης μεταξύ βορρά και νότου. Το να κάνεις "ό, τι χρειάζεται" είναι επείγον, όχι μόνο για την ΕΚΤ και τον ΕΜΣ, αλλά και για τις εθνικές κυβερνήσεις, βόρεια και νότια, ανατολικά και δυτικά.»

Jens Bastian, Ειδικός Σύμβουλος του ΕΛΙΑΜΕΠ, capital.gr, 26/3/20